T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 21 Ekim 2026
Sayı: 1409

51826

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 20.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

19 Ekim 2026 tarihinde Şanlıurfa'da gerçekleştirilen Enerji Kentleri Birliği Olağan Meclis Toplantısı'nda, Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Kasım Gülpınar, Merkez Entegre Katı Atık Yönetimi Tesisi'nde günlük 1.500 tonun üzerinde evsel atığın bertaraf edildiğini ve sekiz gaz motoruyla elektrik üretildiğini açıklamıştır. ŞUSKİ Merkez Atıksu Arıtma Tesisi'nde ise arıtma çamurundan elde edilen biyogazın elektrik üretiminde kullanıldığı belirtilmiştir.

Söz konusu tesislerde atıkların işlenmesi, depolanması, gaz ve sızıntı suyu yönetimi ile arıtma çamurlarının bertarafına ilişkin çevresel yükümlülüklerin ne ölçüde yerine getirildiğinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Anayasa'nın 56'ncı maddesi ve 2872 sayılı Çevre Kanunu, çevre kirliliğinin önlenmesini ve çevre sağlığının korunmasını Devletin görevleri arasında düzenlemektedir. ÇED, çevre izin ve lisans ile atık yönetimi mevzuatı kapsamında tesislerin çevresel etkilerinin izlenmesi ve yükümlülüklerinin denetlenmesi esastır.

Bu bağlamda;

1. Şanlıurfa Merkez Entegre Katı Atık Yönetimi Tesisi ile ŞUSKİ Merkez Atıksu Arıtma Tesisi hakkında verilmiş ÇED kararları, çevre izin ve lisansları nelerdir? Belgelerin tarihleri, kapsamları ve geçerlilik durumları nedir? Tesislerin mevcut kapasiteleri ve faaliyetleri izin koşullarıyla uyumlu mudur?

2. Katı atık tesisinin izin verilen günlük ve yıllık atık kabul kapasitesi nedir? 2023–2026 döneminde tesise fiilen kabul edilen atık miktarlarının ne kadarı ayrıştırılmış, geri kazanılmış, biyolojik işleme tabi tutulmuş veya düzenli depolanmıştır? Açıklanan günlük 1.500 tonun üzerindeki miktarın işlem türlerine göre dağılımı nedir? Kapasite aşımı veya kabulü uygun olmayan atıkların tesise alınması tespit edilmiş midir?

3. Düzenli depolama alanlarında oluşan sızıntı suyunun miktarı, toplama ve arıtma kapasitesi nedir? Son üç yılda sızıntı suyu ile çevredeki yeraltı ve yüzey sularına ilişkin hangi ölçüm ve analizler yapılmıştır? Kirlilik veya sınır değer aşımı tespit edilmişse bunların nedenleri ve alınan önlemler nelerdir?

4. Katı atık tesisinde oluşan depo gazının ne kadarı enerji üretiminde kullanılmakta, ne kadarı meşalede yakılmaktadır? Gaz kaçakları nasıl izlenmektedir? Her iki tesisteki gaz motorları ve ilgili ünitelerin son üç yıldaki emisyon ölçümlerinde hangi sonuçlara ulaşılmış, sınır değer aşımı veya izin koşullarına aykırılık tespit edilmiş midir?

5. ŞUSKİ Merkez Atıksu Arıtma Tesisi'nde son üç yılda oluşan arıtma çamurunun yıllık miktarı ve kuru madde oranı nedir? Biyogaz üretimi sonrasında kalan çamur hangi yöntemlerle işlenmekte, hangi miktarlarda, hangi tesislere gönderilmektedir? Taşıma ve teslim kayıtları ile alıcı tesislerin izin ve lisans uygunluğu denetlenmiş midir?

6. Söz konusu arıtma çamurunun tarım alanlarında veya başka toprak uygulamalarında kullanımı bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa kullanılan miktarlar, uygulama alanları, izin belgeleri ve ağır metal dâhil analiz sonuçları nelerdir? Mevzuata aykırı kullanım veya bertaraf tespit edilmiş midir?

7. Her iki tesiste metan birikmesi, gaz kaçağı, yangın, patlama ve enerji kesintilerine karşı hangi çevresel acil durum ve güvenlik tedbirleri uygulanmaktadır? Bu sistemlerin yeterliliği en son ne zaman denetlenmiş, tespit edilen eksikliklerden hangileri giderilmemiştir?

8. Her iki tesis hakkında 2021 yılından önergenin cevaplandırıldığı tarihe kadar kaç çevre denetimi yapılmış ve koku, emisyon, atık su veya çevre kirliliği nedeniyle kaç şikâyet alınmıştır? Hangi aykırılıklar tespit edilmiş, ne kadar idari para cezası uygulanmış ve hangi düzeltici işlemler gerçekleştirilmiştir? Ayrıca 14 Nisan 2026 tarihinde ŞUSKİ Merkez Atıksu Arıtma Tesisi'nde gerçekleştirilen teknik ziyarette ele alınan işletme sorunları ve bunlara ilişkin yürütülen çalışmalar nelerdir?

9. Merkez Entegre Katı Atık Yönetimi Tesisi'ndeki düzenli depolama alanlarının mevcut doluluk oranları ve kalan kullanım ömürleri nedir? Kapatma ve kapatma sonrası çevresel izleme yükümlülükleri için hangi planlamalar yapılmıştır? Yeni depolama alanı veya kapasite artırımı projelerinin ÇED ve izin süreçleri hangi aşamadadır?